

Ở NƠI CÓ NHỮNG NGƯỜI BẠN

- Đỗ Vũ Hoài An -

Mới đầu tháng tư, mà dường như trời đã chớm sang hè. Bất chợt từ hạ lưu sông Elsterbecken, từng cơn gió cuốn theo hơi nước, thoáng qua làn da mát lạnh. Trời hừng sáng, những tia nắng sớm mai ấy, in hằn xuống mặt nước, và như một chiếc gương soi, hắt ngược lên, rọi xuyên qua vòm lá (xanh non). Cổng chính đã mở, nước đỏ xuống bùm bụp trắng xóa, cuộn chảy về những nhánh sông con. Cá đã đầy giỏ, Frank giục tôi thu cần. Khoác cần câu, giỏ cá lên vai, tôi đưa Frank vào xe lăn, đẩy ngược lên cầu cao Lindauer. Gió lồng lộng thổi. Những vệt mây trên vòm trời, nắng chưa kịp xua đi, mờ như một nét chì vẽ. Nhìn xuống, cả thành phố Leipzig như một con tàu đang trôi về bên kia của vệt nắng. Kết thúc đêm câu nào cũng vậy, Frank muốn được đứng trên cao nhìn xuống thành phố, để ngẫm suy, hồi tưởng về những niềm vui và cả nỗi buồn đắng cay. Và điều tất nhiên, có cả gần ba mươi năm tình bạn của chúng tôi ở đó...

Mùa thu 1989 những cuộc biểu tình thứ hai hàng tuần ở thành phố Leipzig đã châm ngòi nổ, quật đổ bức tường Berlin, chấm dứt hai mươi tám năm ngăn cách Đông và Tây Đức. Nhà máy thực phẩm lớn nhất miền Đông của chúng tôi, không còn việc làm. Không chỉ người Đức, mà trên một trăm công nhân người Việt đều ngơ ngác. Tất cả đổ xuống đường, nơi nào cũng có thể biến thành chợ giời bán mua của người thất nghiệp. Đến cuối năm 1990, người Việt ở nhà máy chúng tôi, phần lớn nhận tiền hỗ trợ, đền bù của chính phủ và về nước. Tuy biết, những ngày tới còn nhiều khó khăn, nhưng tôi và một số đồng nghiệp vẫn quyết định ở lại.

Chiều cuối tuần ký túc xá vắng teo, chúng tôi thả bộ về hướng bãi tắm ở cuối thành phố. Đi đến công doanh trại quân đội Nga, có hai người lính đang khiêng mấy thùng thuốc lá lên xe. Nhìn thấy chúng tôi, họ chạy ra hỏi: Có mấy thùng thuốc lá các ông có mua không? Chúng tôi lắc đầu. Họ phân trần, giá rất rẻ chỉ 10 DM một cây, các ông có thể bán lẻ cho người dùng với giá 30 DM. Đang chưa có việc làm, miếng cơm manh áo không phải chuyện trò đùa, nghe như rót mật vào tai. Chúng tôi bàn nhau, chung tiền mua tất cả, ngày mai mang ra trước cửa Konsum bán thử.

Mấy ngày đầu bán được giá và trôi chảy, chúng tôi mừng lắm, cứ đà này tiền nhà, tiền ăn sẽ không phải suy nghĩ nữa. Nhưng hôm sau vừa mang thuốc ra điếm bán, chúng tôi đã bị kiểm tra liên ngành, thuế vụ, công an đuổi bắt. Cả bọn chạy tứ phía. Người cảnh sát trẻ đuổi theo tôi. Chạy khá xa, nhưng người cảnh sát không buông tha cho tôi thì phải. Đang mùa đông âm dưới chục độ, ấy vậy mồ hôi đổ ròng ròng, hai mắt nổ đom đóm, mệt quá không thể chạy tiếp, tôi chui vào bụi cây, co ro ngồi. Đợi cho mấy người thuế vụ chạy vụt qua, người cảnh sát từ từ tiến về chỗ tôi:

-Anh đừng sợ, hãy ra đây!

Tôi không dám quay lại, cứ cúi đầu rúc sâu vào bụi.

-Cứ ra đây, tôi không bắt anh đâu.

Chần chừ một lúc, tôi mới lồm cồm bò ra.

-Anh hãy thật bình tĩnh, đưa túi thuốc cho tôi.

Đưa vội túi thuốc cho người cảnh sát, tôi định chạy tiếp. Người cảnh sát nắm chặt tay tôi, bảo:

-Tôi chỉ thu túi thuốc thôi, và không lập biên bản, nếu làm biên bản buộc phải truy tố ra tòa, ảnh hưởng đến việc gia hạn thẻ cư trú của anh. Đừng bán thuốc lậu thuế nữa, nguy hiểm lắm. Tôi đã từng sống ở Việt Nam. Tôi tên Frank Vogel, nhà khu lấp ghép Grünau...

Nếu anh cần sự giúp đỡ có thể đến tôi bất cứ lúc nào.

Quên cả lời cảm ơn, tôi bước đi thật nhanh, trong tâm trạng sợ người cảnh sát đổi ý.

Từ đó, tôi bỏ hẳn bán thuốc, nhưng cơm áo gạo tiền vẫn là gánh nặng. Cuối tuần, tôi đến Frank để nói lời cảm ơn. Và dò hỏi xem hẳn có thể giúp tôi cái giấy phép bán hàng rong hay không. Frank xuống tận cầu thang đón tôi. Có lẽ, trạc tuổi nhau, nên chúng tôi nói chuyện rất cởi mở. Cạnh cửa sổ treo một bức ảnh đen trắng đã cũ, có lẽ là của Frank lúc nhỏ chụp ở lớp học, với các bạn người Việt. Thấy tôi ngẩn tò te nhìn, Frank bảo, ảnh mẹ chụp, hồi tiểu học. Nhìn kỹ, tôi thấy cảnh vật cũng như con người quen quen. Rồi ký ức vỡ òa, tôi đã nhận ra lớp học của mình, và có tôi ở trong đó. Ảnh này chụp năm 1970, lúc đó Frank ở khách sạn chuyên gia Kim Liên với mẹ đúng không? Sao ông biết? Frank hỏi lại tôi. Chỉ tay vào ảnh, tôi bảo, bởi tôi đứng trước ông đây. Frank nhìn lại ảnh, và nhìn tôi, rồi ôm chầm lấy, nhắc bông lên: Vậy chúng ta là bạn học, dù chỉ có nửa năm. Đêm ấy, tôi và Frank chuyện trò, ăn uống có lẽ đến gần sáng. Frank hứa sẽ giúp tôi được phép hành nghề. Cứ tưởng rượu bia hứa, nhưng không ngờ mấy hôm sau, Frank đến bảo tôi, ra sở ngoại kiều gặp bạn hẳn để xóa dòng chữ cấm hành nghề ở thẻ cư trú.

Mấy năm bán hàng vải, tuy lời lãi không nhiều, nhưng tôi cũng tiết kiệm được khoản tiền. Và cùng năm 1993 tôi và Frank lập gia đình. Từ đó, tôi chuyên sang kinh doanh ăn uống ở trung tâm thành phố. Năm 1994 Mỹ bỏ cấm vận, do vậy nhà đất ở Việt Nam sốt giá hàng ngày. Năm 1998 nhà đất ở Leipzig xuống giá tới mức kỷ lục. Vợ Frank một chuyên gia về bất động sản khuyên tôi, nên bán ngay nhà ở Việt Nam, mua nhà ở Leipzig. Bởi, thời hạn tiền trợ cấp mua nhà ở cho những cặp vợ chồng trẻ của chính phủ cũng chỉ còn một vài năm nữa. Thật vậy, sau khi bán và mua nhà ở Leipzig, tôi vẫn còn thừa ra một khoản tiền. Và nhà tôi mua khá rộng, ngoài mấy trăm mét vườn, nhà ở, còn có cửa hàng và sáu căn hộ cho thuê. Lúc này, tôi chuyên quán ăn về nhà, để dành thời gian cho vợ chăm sóc các con. Frank thường xuyên đến nhà đưa cháu út và áp út của tôi đi tập bóng bàn. Sau này, các cháu đều đánh cho đội tuyển trẻ của CHLB Đức, vô địch Top 48 liên bang năm 2011, và đương kim vô địch sinh viên toàn quốc hiện nay. Rồi cả hai cháu đều thi đấu cho hạng nhất của Đức (1Bundesliga) với câu lạc bộ www.leutzscher-fuechse.de, Frank mừng và tỏ ra hãnh diện lắm. Hơn chục năm trước, vợ chồng tôi thi tiếng Đức để vào quốc tịch, dù rất nhiều việc nhưng Frank vẫn dành thời gian hướng dẫn văn phạm cho chúng tôi.

Và chỉ mấy tháng sau, trong một lần làm nhiệm vụ, Frank đã bị tai nạn, tưởng như phải ra đi. Rồi Frank phải ngồi xe lăn, và về hưu sớm. Trong lúc chán chường ấy, vợ dứt tình ra đi, Frank tuyệt vọng và nghĩ đến cái chết. Chúng tôi an ủi và đưa Frank về nhà, với căn hộ mà chúng tôi luôn để (trông) dành cho hẳn. Các con tôi đều yêu thương và chăm sóc Frank, như một người cha. Trận thi đấu bóng bàn nào trên sân nhà, các cháu đều mang vé mời tặng Frank. Và Frank đã vui trở lại, hàng tuần dù bận hay mệt đến mấy, tôi vẫn cùng hẳn đi câu. Đây là cái thú vui nhất của hẳn từ bấy lâu nay...

Mặt trời lên cao, và tia nắng như chiếc chổi tre xòe ra quét sạch những áng mây đen trên bầu trời. Gió nóng lên và vẫn lồng lộng thổi. Frank vục tay vào trong gió, rồi bắt chợt thả xe trôi dốc, vẫy gọi: Nào! Chúng ta đi về nhà thôi.